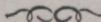

Pärnu Laulik.

Moorerahwale
südamete äratamiseks.

J. Otstavel.

Hind: 10 kopp.

Pernus, 1873.

Trükitud W. Bormi kirjabega.

Erasmus

Erasmus

Erasmus

Benfuri poolest lubatud.

Hiigas, 20. Aprillil 1873.

Dr. Gröbinger.

ENSU TA Fr. R. Kreutzvaidi nim.
Kirjandusmuuseumi
ARHIIVRAAMATUKOGU

JR. 1964

Erasmus

Erasmus

Erasmus

Geskõne.

Nii kui Gesti, Wiru Laulik,
Gesti, Emajõe vöpiß
Laulwad Gestirahwa keskel,
Keda kuuldaß heameelel:
Nenda ka nüüd „**Värnu Laulik**“
Astub wälja, nii kui sauniß,
Manduses rahwa ete;
Ei ta ole mite uhke.

Pittisilmi kül ta ootis
Teiste peale, kava lootis,
Ehß wast tuleb möni targem
Laulu-looja, kes ka parem
Möistats sõnad kõltsutada,
Sügawamalt sünnitada;
Gesti peiu, neiudele
Aratajaks südandele. —

Ilma asjata keiß ootus
Olnud temal' — tühi lootus!
Kusagilt ei ilmun'd keegi
Senni aeanigi weelgi. —
Nüüd ei ait'nud talle ühti,
Wöttis siis, kui aeg and' mahti,
Sule käte, tegi salmi,
Wiimaks mitu laulu walmis.

Nüüd ta astub argsel wiisil
Selja tagand, taja pissil

Teie ete, Gesti sõbrad!
Ärge olge t'aga kurjad. —
Tema on kül wäeti alles,
Kellel tarkust küllalt tarwis; —
Siiski ärge teda põl'ge,
Lahkelt „**Saulif**“ wastu wõtke.

Tema laulab töt ja nalja.
Sala asju toob ka wälja,
Mis ta ilma peal on kuulnud,
Mõnda filmaga ka näinud:
Kuidas arm on mitmel walu
Teinud, rikkun'd rahu elu;
Kuidas armud riido läinud,
Üheteisel haawu löönud! — (№ 30.)

Kuidas arm om külmaks läinud,
Peigmeest, pruuti lahutanud.
Mõnel' jälle kindlaks jäänud —
Wiimaks paari koku seadnud.
Ülepea, mitmest asjast,
Armastusest, kurwastusest,
Laulab „**Saulif**“ teile, sõbrad!
Trööstib, rõõmustab kes kurwad.

Nenda siis, te' noored rahwas,
Kui teil olnud „**Saulif**“ armas,
Teisel aastal jälle tuleb,
Kui tal Jumal terwist kingib:
Uued laulud tuua lubab,
Nenda kuidas mõistus kannab. —
Senni kauaks rahu, terwist!
Laulude peal' head tahtmist.

1. Sauliku teretamine.

Tere! noored wennad, õed,
Pauulu armastajad sõbrad!
Mina „Pärnu laulumees“,
Seisan nüüd ka teie ees.

Uudist tahan teile tuua,
Mõne kopiku eest müüa.
Wõtke heaks, mis pakun teil';
Rõõmuks olen kurwadel,

Olen waene linnufene,
Beike, wäeti sirtsufene!
Seisan kolme oksa peal,
Nii kui isi näete seal. —

Uued laulud ika anda
Luban ma ja hoole kanda,
Et tei' mite tüdimust
Tunneks minu lauludest.

Olge siis, keif laulu sõbrad
Minu wastu ka nii lahked,
Kui te' enne teistega —
Wastu wõtnud rõõmuga. —

2. Tõbusal õhtutunnil.

Kui pääwa-töö on tehtud
Ja pääwa-waew ka nähtud,

Siis lähan õhtul weel,
Kus mõtleb minu meel. —
Ma astun argset kuulades
Ja kikiwarmul luurades
Mo pruudi maea poole.

Kui aeda sisse astun,
Siis tuleb pruut mul vastu,
Ja ümbert kaela ta
Mul hakkab kätega; —
Siis juhtub — kogemata —
Et suu lähab suud vastu — (?)
Nii, et sa ei teagi.

Nii käsi käes käime
Ja armsast juttu a'ame.
Seal aedas vaikseste,
Meil süda rõõmsaste
Siis laulab armastusest —
Ei tea ta kurvastusest
Üht sõna rääkidagi.

Nii lähab aeg meil ruttu,
Et pea jälle lah't'ma
Me' ühest peame —
„Head ööd!“ ka soowime.
Siis juhtub jälle meil? — |
Ma'i ütles enam teil? — —
Noh, ütlen: — muisu tublist! —

3. Truu süda.

Minu truu-u süda rindus
Tuksub sulle armuga.

Sinu eest, kui kants ja kindlus
Seisan ma, oh armuke!
Maenlased keif saadan ära,
Kes sul püüdwad kahju teha.

Röömu laulu laulab sulle
Minu süda igapääw.
Oh mis magus on see mulle,
Kui ma unes sind ka nään! —
Ärkades, kui kadund jälle, —
Südamees siis rahu pole!

Kui mul ükskord käte jõuab
Glu-õhtu, wiimne tund!
Ja mind surm siit iilmast nõuab
Ära, pitka rahu-und!
Istuta siis haura peale
Mulle roosi-oksakene, —

Et siis õõpik senna tuleks,
Veina laulu laulaks sull';
Hale healega ta hüüaks:
„Sinu rööm on mulla all!
„Ära nuta! Ükskord saad sa
„Teises ilmas jälle näha!“ —

4. Kogemata rööm.

Ma istsin wäljas ukse ees
Ja kudusin seal sukka.
Mul süda oli mure sees,
Ma mõtlin siia, sinna.

Ja waata, ühekorraga
Peig' oli selja taga! —
Ma tõusin üles rutuga,
Et ehmatafin ära.

Ta hakkas ümber kaela mul
Ja surus wasta rinda.
Siis ütles ta: „Kui armas kül
„Sa oled mulle nenda!

„Mind siia aeas armu sund,
„Sind waat'ma, armas Liisu!
„So juures on mul rõõmus tund;
„Küüd anna mulle muisu!”

Nii läks meil aeg siis rutušte,
Ja süda sai mul rõõmsaks.
Peig' rääkis mooga lahkeste
Ja lubas jääda truuks.

Nii käis ta tihti waat'mas mind,
Et arm tend sundis taga;
Ta ütles: „Kalliks pean ma sind
„Ja armastan ka wäga!”

Nii õnnelik, kui olen ma,
Ka soowin nenda teistel; —
Et nemad seda rõõmu ka
Wõiks tunda, saada endel’.

5. Cõsine armastus.

Ma ennast sulle annan,
Sa minu armuke!

Sind südames ka kannan;
Su'ist lahku iialgi.

Mo süda rindus peksab,
Nii truuiſt ſinule.
Ka weri ſoondeſ tuksub,
So armuſt minule.

Mo arm ei lõpe iial
So waſtu ſüdameſt.
Ei kahtſe ma miſſal? —
Jään truuiſiks igaweſt!

So armas lahke nägu
Dn päik'ſe ſarnane —
Ja keik ſo mood ja tegu
Dn armas minule.

Sind olen teiſte ſeaſt
Ma wälja walitſen'd;
Et tunnen ſind jo heaſt —
Seepäraſt armatſen'd

Jää ikka truuiſiks ja wagaks,
So elu oſſani!
See on ſull' ika kaſuks —
Weel päraſt ſurmagi!

6. Armestus ja sõprus.

Arm ja sõprus peawad ikka
Meie kēſkel elama.
Kurjuſ, kadeduſ ja wiha
Meiteſt eemal olema.

Arm ja sõbrus, kus nad wiit'wad,
Seal on rohke õnnistus.
Ja weel seal, kus ennast liit'wad —
Kahetordne rõõmustus!

Magus lootus täitku ikka
Meie südant rohkeste.
Sonne-roosid õit'sgu aga
Meie ümber kenaste.

Sgapäine elu-mure,
Mitte maha rõhugu.
Ilma kius ja tühi lori,
Mitte südant waewagu.

Armaštus ja usk, lootus,
Need on keige ülemad.
Teised keik on tühi ootus,
Kelleist tule paremad.

Elagem siis, sõbrad, nenda
Ühes meeles, kindlaste.
Ärgu lasku ükski enda
Ärapöörda teisite.

Armu-side iga saagu
Hoopis enam kindlamaks.
Meie meeled ühte jäägu,
Sõpre hulka kaswataks.

7. Liisku wõtma.

Noored mehed, tulge koku
Liisku wõtma, jälle ruttu,

Keisri härra käsku täitma;
Tsamaa eest wälja töt'ma.
See on õige mehe wiis.

Ärgu ükski tõrku' wastu
Keisri käsul' — wälja astku.
Numal see, kes kardab seda,
Teised naergu wälja teda:
„See ei ole mehe poeg!“ —

Kui on teadus käte antud,
Numri-lap ka rinda pandud,
Siis ta turtsub, kulmu kortsu'b,
Silmist wet ka wälja pirtsu'b. —
See on selge rumalus!

Lahkumine kül ka saadab
Haled' meelt, siis kui ta jätab
Sumalaga suguwõsa;
Pärast ei ta enam kisa.
Mõnel' muido tühi turts.

Oh sa rumal mehikene!
Dn so mõistus lühikene?
Et sa weel ei tunne seda,
Mis on sinu kohus teha? —
Tsamaa eest minema. —

Siis, kui ei saaks wäge wõetud,
Kiigi piiril' ete säetud:
Tuleks waenlan' — wõtaks ära,
Teeks meil tüli, waewa, kára; —
Meie rahu rikuks ta.

8. Õnne soowimine.

(Uuel aastal ehk sündimise pääwal.)

Sn, see öits'gu igapääm
Sinu ümber lehksaste.
Rööm ka täitku igal a'al
Kohkest sinu südame.
Rahu hingagu so rindus,
Dndsus, pühandus so hinges,
Tälle sellel uuel aastal.

Andku Jumal terwist sull;
Easku sind weel elada
Minu elu rõmuks küll; —
Wõtku mitte sureda'!
Röömu-roosid sulle öits'gu,
Tõsa arm sind ika kait'sgu.
Kaugel olgu mure aead.

Röömu-tilgad lulluku
Sinu õnne-karikasse.
Armjuured kaswagu
Kindlast sinu südamesse.
Rahu-waim ka lehwitagu
Sinu ümber — rõõmu-stagu.
Kurbdus jäägu hoopis maha.

9. Keige suurem õn.

See mul keige suurem õn,
Et mind Hans nii armastab.

Kui mo süda mures on,
Siis ta jälle röömustab!

Ei ta jäta iial mind,
Hoiab mo pool' kindlaste.
Ei ka jäta mina tend,
Seisan ta pool' truuste!

Kui ta tuleb waat'ma mind,
Siis ta suud mull' annab ka,
Ütleb: „Nenda ikka sind
„Tahan aga armasta’!“

Wäga hea, kell' ka nenda
Nagu praegu minule:
See võib ennast röömusta',
Dtsa teha murele.

10. Meiu kurbdus.

Oh ma waene põlg'tud laps!
Keikist maha jäetud siin.
Ei mul pole röömu teps!
Mlati on kurb mo meel.

Oh! kui ma ka seda nääks,
Et mul ümber hakkaks peig'!
Siis mo süda röömsaks saaks;
Mured, kurbdust jätaks keik.

Nüüd, kui waene üksik lind
Dlen ma siin ilma sees!
Ei mu'st hooli ükski hing,
Ega taha keegi mees!

Dh! see õn wist polegi
Mulle ilmas antud siin,
Et mull' peig' ei tulegi! —
Muud, kui aga mure, piin!

Teistel' igaühel peig',
Kes neil annab armsast suud!
Minust läh'wad mööda keik;
Armawad: mull' wigad, süüd!

11. Peiu igatsesine.

Dh Annake, mo pruudige!
Kui armas oled sa,
Sa oled nii kui tumike,
Mull' wäga kallis ka.

Dh wõiks ma anda armsast suud
Sull' ika igapäaw! —
So järel' igatsen ma nüüd;
Mind piinab armu-waew.

Ei ükski mure waewa mind,
Kui tunnen armastust.
Dh wõiks ma ika näha sind!
Kes kautaks kurvastust.

Kui päike õhtul looja läab,
Siis mötlen sinu peal.
Kui sinu nimi meelest läab,
Siis olen üksi teal! —

Kui tõuseb päike hommikul
Nii kenast ülesse,

Ja rõõmus linnu laulu heal
Mull' kostab kõrvusse:

Mo süda laulab rõõmuga,
So armastusest siis;
Ma võtaks kanda armuga
Sind oma süle sees. —

Ei taha mina ühtegi,
Kui armastada sind!
Ei ole siin ka üksiigi,
Kes seda keelaks mind! —

12. Peiu kurbdus.

Kui mõtlen oma pruudi peal,
Siis läab mo süda kurvaks teal —
Sest et ta elab kaugel mu'st,
Ei kule armu sõnu t'ast!

Ma olen siin, kui üksik lind!
Ei näe, ei kuule ühti tend.
Kül mõnda kord ka unes ma
Nään teda — siis ma rõõmu'sta.

Kui ärkan, siis on kadun'd keik,
Ei paista enam armu-läik!
Seepärast kurb on minu meel,
Ei tunne pruudi armu weel!

13. Hommiku.

Hommikune loidupuna,
Paistab meile jälle täna.
Näed sa lenas pruudiehtes.
Maad ja metsa, haljas lehtes;
Kuldse auru krooniga.
Päikene! see kuldne ratas,
Uratab kes une waibas,
Üles, uue ramuga —
Paistab oma iluga,
Täidab keiki rõõmuga.

Villenupud lahti lööwad,
Kosutust naad kättest saavad.
Kastetilgad pärli karwa
Paišt'wad päik'sel — mitmet wärwi.
Kallikiwi sarnatsed.
Linnukesed ülespoole
Lend'wad — tõst'wad laulu heäle,
Andwad kiitust Loojale,
Kes neid toidab heldeste;
Tegab neil', kes näljatsed.

14. Lõuke.

„Sirr, sirr!“ laulab lõukene,
Kaunis, kena linnukene.
Kõrges ülal pilwe all
Kõlab tema rõõmus heal.

Laula, laula, lõukene!
Tõsta röömsast healekene.
Sinu laul mind röömuštab,
Kurba meelt mul jahutab.

Sinu laul mind äratada
Bõtab, Loojal' kiitust anda,
Kes meid kaitseb heldešte,
Jagab toitu rohkešte.

Kewade, kui lumi sulab,
Siis so röömus laul ka kõlab;
Dled esimene meil'
Laulikudest kewadel.

15. Öhtul jalutamas.

Kord läksin öhtul kõndima,
Seal tuli vastu peiuke.
Ta andis kät mul armsast ka
Ja ütles: „Armas Eijsake!
„Kus lähad ja nii hilja? —
„Kas võin ka ligi tulla?“

Ma vastasin tal röömuga:
Küll' ika võid, mo Priiduke!
Ei või ma sind jo põlgada.
Ma lähen wälja wainule —
Seal on nii lahke, kena,
Ja ilm ka ilus täna.

Nüüd käsi käes me' kõndsime;
(Mo süda oli röömu sees),

Ja mainu poole läksime,
Kus kenad lilled olid ees.
Seal nopp'sin mõned omal',
Ka pannin rinda peiul',

Nüüd istsim' maha pude all',
Kus õõpik, räästas laulasid. —
Kui lõbus oli seal siis meil', —
Et südamed meil' tuffsusid.
Oh armastus, armastus!
Kus oled — seal rõõmustus!

16. Keik on kadun'd.

Kuhu on mo rõõmud jäänud?
Kuhu on mo Armud läinud?
Kuhu on mo rahu saanud?
Kuhu keik, mis armas olnud?

Rõõmud on m'ust äraläinud!
Armud on mind mahajätanud!
Rahu südamest ka kadun'd! —
Keik on minust taganenud!

Sanne-karikas on kuinud!
Kurbdus, mure aset võtnud.
Armukeste arm on kadun'd!
Balu südamesse asun'd! —

Nii kui mere laened weer'wad,
Nii kui lilled wäljal närts'wad,
Nenda minu pääwad jooksf'wad,
Noore-elu rõõmud kaunwad!

17. Peigmees kiidab oma pruuti.

Minu pruut on väga kena,
 Nii kui teda nägin täna.
 Armas, wiisakas ja lahke,
 Ei ta ole iial uhke.
 Selge, mõistlik tema kõne —
 Ei see pole mite wale;
 Ta on minu armas tosu!
 Kes mul annab ika muisu. —
 Kus ma kuulen tema heale,
 Siis ma ruttan sinna poole.
 Kus ma teda iial näen,
 Seal käin taga armu wael.
 Keif tööd teeb ta ruttu ära,
 Ei ta tõsta ühti kära. —
 Homm'ku wara, õhtu hilja
 Ika töös, et pole nalja. —

Ei ta taha teisi oota', —
 Mo peal' lubab ika loota.
 Et ta kül on waesest soost,
 Ei ma hooli sellest loost, —
 Muud kui wotan ära teda —
 Ei see tee jo teistel' häda
 Ehk kül teised teda lait'wad,
 Tühja kõned ta peal tõst'wad —
 Ei see aita neile ühti,
 Ei ma löö t'ast mitte lahti!
 Kindlam' weel t'ast finni pean,
 Ja ka wiimaks — pulmad teen.

18. Südamelik soov. 71

Ikka lahkelt armu-päike
Paisku sinu peale soojalt.
Armupäit'se kena läike
Easke kiired hästi laialt.
Kenad kevadese lilled,
Armuroosi puna öied
Ehitagu sinu südant.

Igal sammul õn sul olgu,
Lahkelt vastu naeratagu.
Ärgu iial kurbduš tulgu,
Waid so süda rõõmustagu.
Shtul, kui sa maha heidad,
Une-waiba alla peidad:
Pühad inglid kait's'gu sind!

19. Külmaks läinud armastus.

Tule, tule, armuke!
Minu kallis Annake!
Miks nii palju waevad sa,
Mind, siin lafet oodata?
Kas sull' enam armu pole
Minu vastu, et sa 'i tule? —
Ei ma usu, et see tõsi,
Enne kui ma järel' küsi. —
Tule, tule rutušte
Minu juure — wirgaste!

Aeg mul igaw oodates,
Silmad waid'wad waadates. —
Wist see lugu on küll nenda,
Et sa juba hoiad enda
Mo eest ära — paha lugu!
Ei see pole õige tegu! —

Ei siin maksa oodata
Enam ühti! — tõtata
Koeu poole — hingama,
Kurba südant nuttama. —
Ei ma tule enam ilmas; —
Tea, kes talle jälle armas
Olla võib, et mind nii ruttu
Maha jättis? — Madis wõtku!

20. Kindel armastus.

Seal kõnnib minu Viisuke,
Mo kallid kena roosike!
Kui aga mo silm kord tend näab,
Siis weri mo sees kuumaks läab.
Ei iial ta mo meelest lä'ä —
Kas tulgu ka ehk wiimne pää'! —

Ma ikka teda armastan,
Ta üle wäga rõõmustan.
Kui wälja lähan kõndima,
Siis wõtan teda kaasa ka.
Nii on ta armas minule —
Ei wõi tend jätta teisele! —

21. Sinust. Sinuta. Sinu eest.

Sinust ika rääkida,
Sinust unes näha ka;
Sinu kõrwas istuda,
Sind ka üksi armasta,
On mo feige suurem rõõm!

Ilma sinuta mul õõ,
Ilma sinuta ma 'i sõõ,
Ilma sinuta ma 'i joo,
Ilma sinuta mo töö,
Maksa mulle midagi!

Sinu lahke naeruke,
Sinu kena paleke,
Sinu mahe healeke,
Sinu armas waateke,
Tung'wad läbi südame!

Sinule ma truuiks jäään,
Sinu pärast waewa nään.
Sinu eest ka keik ma teen,
Sinu eest ka surma lään! —
Nii sa armas oled mull! —

22. Rahutu süda.

Mo süda on süin rahutu,
Ei tunne rõõmu iialgi!
Ma olen wist nii auutu,
Ei näe ma armu millalgi!

Dh armu-läik!" miks paista sa
Mo südamesse ka?
Et võiks ka rõõmu tunda ma; —
Miks seisad eemal sa?

Kas pole mulle rõõmu-stust
Siin ilmas mitte annetud?
Või üksipäini kurvastust
Mo südames on pannetud?!
Dh kuidas ma nii õnnetu
Siin ilmas üksine
Võin olla — pean kannata?!
Ei rõõmu ühtige!

Dh armastus! miks kurvastad
Mo südant nenda rängaste? —
Mii, kui sa teistel' rõõmu-stad,
Mii rõõmu-sta ka minule.
Ei või ma kaua elada
Siin ilmas fogunist,
Kui sa ei võta rõõmu-sta! —
Ma kardan suremist!

Kül mõnel' rõõmu jaetud,
Siin rohkest kurja ilma peal;
Ja palju armu jaetud,
Siin mitme teiste silma ees!
Kui haavad nende südame
Siin kurvastusega,
Siis jälle võtad paranda?
Neid rõõmu-stusega!

Mii teed oh arm! sa mitmega —
Mii kui sa tahad, sünnib see.

Nii tee, oh arm! ka minuga,
Et parandad sa minu tee.
Mis õnnelik siis oleks ma,
Kui kurbdus maha jääks.
Mis rõõmulik siis oleks ma,
Kui armastust ma nääks!

23. Lahkumine.

Nüüd on see pääw jo tulnud,
Kus peame ühest lahkuma!
See on mul hirmuks olnud,
Et pean s'ust kaugel reisima!

Kül raske on mul lahku
S'ust, südamelik armuke! —
Ehk ükskord jälle koku
Meid aitab Jummal armuga!

Sind ikka armastada
Ma tahan keigest südamest.
Ei iial unustada
Sind ühte silma pilgukest!

Kus aga liigun, lähan,
Seal tahan so peal' mõtelda.
See peale kät ma annan,
Sull' wõtan truu=ust wanduda!

Jää sina ka nii truuiks
Mo wastu selge armuga.
Jää ikka puhtaks, wagaks;
Seepärast wõta paluda;

Sind wõtku Jumal kaitsta,
Ja rahu, terwist kinkigu.
Ja lasku rõõmu maitsta;
Sull' elupäiwi jätkagu.

Rüüd jää sa Jumalaga!
Sest aeg on juba lahkuda.
Sind Jumal õnnistagu!
Meid wõtku wiimaks ühenda! —

24. Rahu kosutab, waen kautab.

(Mis ka iga rea esimese tähtega tähentud.)

Rahu ika kosutab,
Armastus keik ühendab.
Selde meel, see rõõmustab,
Uhkus alla wautab.
Kurjust ära wõta sa
Oma sees ka sallida.
Seda wälja kisu sa,
Uueste end sünnita. —
Tee, mis sinu kohus on:
Mita waest, siis saab sull' õn,
Pärast surma teises ilmas.

Wiha waen keik kautab,
Armastusel otsa teeb.
Glu, rõõmu rikub ka,
Märrib südames kui uss.
Katsu rahu nõuda sa;
Armastust pea südames.
Usinaste lepi ära,

Teist mite kurwasta.

Udjata on riid ja kára, —

Paha maen ei kosuta! —

25. Usk. Armastus. Lootus.

(Mis ka iga rea esimese tähtega tähentud.)

Usu tööst kirja sõna,

Siis saad taewa õnne näha.

Kurja poole ära hoia.

Urmasta ja kannata,

Nahu elu nõua ka.

Mõtle ika selle peal':

Mitama sa pead teal

Seda, kes on häda sees.

Tarkust nõuda mõta ka,

Mhkust ära salli sa.

Siis sa oled õige mees.

Looda ika Looja peale,

Dota, kui Ta aitab sind.

Omast käest sull' abi pole —

Tema üksnes seda wõib.

Usku, armastust ja lootust,

Seda nõua südamest.

26. Kawal sõber.

Mul oli ka üks pruudike,

Tend armastasin wäga.

Üks armas, lahke neiuke,

Et paremat wõind leida. —

Oh! kui ma mõtlen tema peal?,
Siis süda lõhkeb mulle!
Ja kui veel juhtun vastu tal:
Siis õhkan: surm, oh tule!

Tee otsa minu walule;
Mind mulla põuue peida!
Ma muud ei soowi endele,
Kui mõiks ma rahu leida.

Mo pruut on läinud teisele,
Kes kavalast tend petnud.
On meelitanud omale —
Mo rõõmul otsa teinud!

Üks sõber oli isi ta; —
Kui titlen: — keige truim! —
Kuis mõisin seda arvata,
Et ta se keige kelmim! —

Ja oli mo peal? waletan'd,
Mis polnud mite õige.
Nii rängaste mind teutan'd:
Mo arm ei olla selge!

Ja weelgi muud, mis puhunud; —
Kes võib keik wälja rääki. — —
Mis pruudi meelt siis seganud,
Et saanud oma haaki!

Nüüd maenitsen ma teisi ka,
Et parem ete waataks.
Et neil' seesama lugu ka
Ei tuleks — walu saadaks.

Siiß kui neil on ka pruudik'jed,
Et siis ka tähel' paneks:
Et mitte nende sõbrak'jed
Neilt pruudid käest ei wõtaks. —

Kui peaks ka nenda tulema,
Et keegi seda püüab:
(Kas kül suurt truu-ust näitama),
Siiß kohe endest aeab. —

27. Külwaja laul.

Nüüd põld on hästi haritud
Ja seeme maha külwatud.
So hooleks, Looja, jäägu ta,
Kes oled ülespidaja.

Sa wõid keif hästi toimeda?
Et teri täis saaks wilja-pea.
Nii paljas kui nüüd näha põld,
Wõib siiski kaswa mitu wört.

Kül sooja wihma järele
Wõib oras tõusta ülesse.
Ja ilma kahju saamata,
Täit wilja pead kaswata?.

Dh kaitse minu wiljakest,
Ka kahjuliku ilma eest!
Las' pöuda, rahet, maru-tuult,
Keif pöördud ära tema poolt.

Nii õnnista siis minu tööd
Ja hoiu kaugel mure a'ad.

Kui Sina mind ei õnnista,
On minu töö keik asjata.

28. Joodik ja surm.

Wennad kuulge minu juttu:
Surm mo juure astus ruttu
Kui ma wiina klaasi juures
Olin — ja suur wilat käes.

Sellega ta wihas nenda
Tahtis mind siis maha niita,
Ütleb: „Silmapiik nüüd tule
Ühes, wiinawend! sa mulle.“

Armas surm! weel jäta elu,
Kas sull' nii mo järel' himu? —
Siin sull' pakun klaas täis wiina,
Et mind siis weel jätad siia!

Maerdes wöttis luinekäsi
Laua pealt siis wiina klaasi,
Küüpas tühjaks ahnestades,
Las kis alla lõnksutades.

Röömus, arwasin end waba
Olewad; — ta ähward' juba,
Ütleb: „Silga wina eest
Arwad peäswad minu käest?!“ —

29. Rõõm ruttu lääb mööda.

Rõõm ruttu lääb mööda;
Ei hooli ta sest,
Kui wõtad tend hüüda;
Waid lahkeb ta s'ust!

Siis ole sa rõõmus,
Kui rõõmu-aeg kääe;
Ja ole ka kármas,
Sest ikka ta 'i jää.

Kui rõõmu-aeg möödas,
Siis mure on kääes.
So elu siis otsas, —
Surm niidab sind wääes.

30. Kahe neiu riid.

Siin tahan teile jutusta
Üht lugu kahe neiudest,
Kuis nemad wõtnud tapelda,
Et pole oln'd seal naljatust.

Neil olnud koku üksik peig'
Kes mõlemid on armastan'd.
See olnud aga paha keif,
Mis läbi riid neil' sündinud.

Et Dürgi moodi polnud seal,
Kus mitu naesi wõetakse.
Siis läinud neiu wõidu peal'
Ja haawan'd üksteist raskest.

Kes teab, kuis asi oleks veel
Neil? läinud nenda wõideldes,
Kui rahwas poleks juhtund peal?
Kes ühest ära lahutas? —

Ja siiski selle aea sees
End olid palju weristand:
Mariial? haawad külje sees,
Klothidel kael?, näus pistetud. —

Maad saanud wiidud laatsaris,
Kus nende haawad parandud. —
Ei peigmees enam waatan'd siis —
Waid jätnud maha mõlemid. —

Kas kuulete nüüd, tüdrukud,
Mis riid on nende kahel oln'd?
Et peiu pärast wõidelnud,
Üksteisel? noaga haawu löön'd! —

Mis armate, kell? on seal süüd?
Kell? tuleks kohut mõista ka?
Ma arwan — keige kolmel süüd: —
Ka peigmeest tuleks ropsida. —

Sest tema läbi sündis riid. —
Miks ühte wiisi wõttis ta
Neid armastada mõlemid?
Sest kahte ei wõin'd wõtta ta. —

Siis palun, noored neiuk'sed,
Et ärge nenda riitelge.
Ja teie, armad peiuk'sed,
Ka mitte kahte pidage. —

31. Kingitus ja kihlamine.

Mo armuke on kaugel maal,
See teeb suurt kurbdust südamel.
Oh kui ma pea tend näha saaks!
Et süda siis mul rõõmsaks läaks.
Kui esmalt mina nägin tend,
Siis mõtlesin: see minu lind!
Ja pärast, kui sain teada ma
Kust kohast pärit oli ta,
Siis senna minna mõtlesin,
Et oma mõtted teataksin.
See teed siis ete võtsin ma,
Ja kinki tasku pistsin ka. —
Nüüd pruudi koeu tõttasin,
Tend näha seal ma ihkasin.
Pruut tuli vastu rõõmsaste
Ja andis kät mull' armsaste.
Kui kätte andsin kingitust,
Mis vastu võttis südamest:
Kül oli suur siis tema rõõm —
Weel suurem oli tema arm.
See kingitus, mis sai ta m'ust,
See sõrmus, süda, ankur, rist:
Need olid kullast, hõbedast
Ja kallimadest kiwidest. —
Nüüd ei ta woin'd end pidada,
Waid hakkas armus jamsima,
Mo kaela ümber nuttema,
Ja ütles: „Ara wiibi sa,
„Mo armuke, — et kihla mind!

„Ei enne ma siit lase sind!“ —
Siis andsin kät tal südamest
Ja tõutasin keigest wäest:
Et täna kolme kuude eest
Me' näeme rõõmust laulatust! —

32. Kosilase kaebtus ja troost.

Kord tahtsin saada peiuks ma,
Üht piigat teha pruudiks ka.
See oli minu õige hool,
Et waatsin aga igal' pool,
Kust leiaks ühte roosikest
Kell' poleks mite wigadust.

Nüüd juhtus õn, et leidsin pea,
Ma mõtlin: see võib olla hea. —
Kui läksin teda kosima
Ja tema käest küsima,
Kas tahab armasta' ta mind —
Ja wastas: „Ei ma taha sind!“ —

Kui tahtnud ma weel uskuda,
Siis käskis ta mind kasida!
Mo süda sai siis kurwaks teal
Ja meel ka pahaks tema peal,
Ma ütlin: Madis wõtku sind,
Kui sa ei taha mite mind!

Et ta nii uhkeks pidas end,
Siis jätsin hoopis rahul' tend. —
See kosja-käik läks nurja mull';

Sest pole wiga — teisi küll? — id.
Eas' teda wõtta „Metsa tõn“ —
Mull' teine jo, kes parem on.

33. Peigmehe tunnistus.

Arm paistab mulle heldeste
Mo pruudi silmist selgeste.
Ja puhas süda on kui kuld
Mo wastu, kunni katab muld.
Ma kõnd'jin kurwa näuga
Mo pruudil jälgi mööda.
Ma nägin seal üht lille maad,
Kus kenad roosid õitsetid;
Seal lillekesi nopp'sime
Ja kimpu koku kõit'sime.
Mo süda ärkas rõõmule,
Et ütlesin siis pruudile:
Waat' nenda, kui kaks kimbukest, —
Ka nenda kena paar saaks meist! —

Ma nägin ka üht woodikest,
Mis kaetud walge linadest —
Kus armukene hingas sees,
Kui teda rõhus kurwastus.
See woodi uis silma wees
Ja padjad liit'sid mure sees. —
Mo armuke! kus oled sa,
Ei senna wõi kül tulla ma!
So arm sööb minu südame
Ja wiib mind wara hauasse!

Kui laud sa mo silme eest,
 Ei kau sa mo südamest! —
 Kui seda teaks, oh armuke!
 Mis täidab minu südame? —
 See pala peiu armastus,
 Mis kindlaks jääb full' igawest:
 Siis sa ei jätaks tunnikest
 Mind mitte omast südamest; —
 Sa lendaiks tuule tiivoga
 Kui tuike minu kaenlasse. —

So suus on roosi-lille hais,
 So uuled mesi magust täis!
 So kääe kand, kui armu pael,
 Mis kaela ümber hakkab mull'.
 So rind, kui pehme padi ka,
 Kus peab mo pale hingama! —

34. Waene tütarlaps.

Üks tütarlaps, üks nooruke,
 Kes wanemist jään'd järele.
 See käis ja hulkus mööda maad,
 Ja palus ärdast Sumalat:
 „Dh kuhu pean ma minema,
 „Nii mitu pääwa söömata?“
 Suur oli tema wiletsus;
 Ja ekkis pime metsa sees.
 Siis wöttis rohust korjata
 Ja seega nälga kustuta'.
 Üks heal, see hüüdis metsa seest:
 „Dh tõuse üles! mine siit

„Sa sinna selle mäele,
„Ja astu tema harjale —
„Seal saab sul selga pannetud
„Üks walge linnu sulgest kleit.
„Siis otsa saab so murele —
„Sa oled siis kui tuwike!“ —

35. Kurbduse järel rõõm.

Kui ma peigmeest waat'mas käisin,
Siis ta mo meelt kurwastas.
Mis ma sinna teha wõisin,
Kui ta mind nii haigendas; —
Siiski ma weel sinna jäin —
Lepp'sin ära temaga.
Kuldne sõrmus kingiks sain,
Kallist kiwist prossi ka. (Kinna nöel)
Siis mo süda rõõmsaks sai —
Kurbdus unustusse jäi.

36. Kolmesugune unenägu.

Kül mitu kord sa unes näin'd,
Et käsi käes, me' nenda läin'd
Ja altar' ete astunud,
Kus meid siis koku laulatud.
Oh oleks nenda ilmsi ka
Meil käes jo olewad!

Kül mitu kord ma isi näin'd,
Kui oled lillekrantsi tein'd,

Mo kübarat siis ehitan'd,
Ja seega mind nii rõõmustan'd.
Dh tee siis nenda ilmsi ka,
Mo kallis Annake!

Kül mitu kord ka teised näin'd
Meid armsast ühes kõndivad,
Seal aedas suure pärna all
Meid ist'wad pääwa warju all.
Dh oleks ika ilmsi see
Meil nenda olemad!

37. Pahandus ja lepitus.

Kui ma pruuti waat'mas käisin,
Siis ta mo meelt pahandas.
Mis ma sinna teha wõisin,
Kui ta mind nii wihastas; —
Siiski ma weel sinna jäin —
Lepp'sin ära temaga.
Magust kohwi juua sain,
Walged saialeiba ka.
Siis mo meel ka lahkest sai —
Paha unnuustusse jäi.

38. Mitmesugune rõõm.

Dh kui rõõmus on mo meel!
Dh, kui rõõmsast laulab keel!
Dh, kui rõõm siis ilma sees,

Kui on rahu südames!
Rõõm käib üle kõige muu;
Rõõmu laulab minu suu.
Rõõm on ümberringi teal.
En fell' rõõm on ilma peal.

Dh, kui rõõmus on siis weel,
Kui ma käin siin õigel teel!
Dh, kui rõõmus taewas siis,
Kus ep ole waewa ees!
Dh, kui rõõmus mina seal,
Kui ma wõtan laulda teal,
Püha ingli seltsi sees,
Dma taewa Jõsa ees! —

39. Poisikene.

(Nimi on iga rea esimese tähega tähentud.)

Kaswa nõrka taimikene,
Noosi-puna poisikene.
Jõsa arm sind kosutagu,
Sinu elu pikkendagu,
Targemad sind õpetagu,
Otse teed sind juhatagu.
Puhtaks jäägu sinu süda, —
Singele siis ei saa wiga.

40. Mahajäetud pruudi õhkamine.

Dh armas peig'! miks jätab sa
Mind maha ilma armuta?

Kus on nüüd jään'd so tõutus,
Ja kus so kindel armastus?

Kui esimest kord tulid meil,
Siis ütlesid kät andes mull':

„Ma tahan teigest südamest

„Sind armasta, kui pruudikest!“

Keif seda wõtsin usku ma,
Et lootust so peal' pannin ka; —
Nüüd waata, oled teiseks läin'd
Ja minul palju kurbdust tein'd!

Kes on so meelt nii seganud,
Mo wastu südant külmaks tein'd? —

Wist on sul teine armuke,

Mispärast mind sa'i fallige! —

Kui wõtan see peal' mõtelda,

Siis süda tahab lõhkeda!

Ei siis ma ühte tundi ka

Siin ilmas taha elada!

Need meeste-sugu kawalad,

Kes naeste-sugu petawad.

Ei mina enam usu neid,

Kui teine kord mul räägiwad.

41. Roosike.

Ma nägin ühte roosikest,

Mis kaswas kesket aeda.

Tal tilkus wesi nupudest,

Ja tuul tal tegi waewa.

Mo süda sai sest haledaks, —
Ma ruttasin tal api.
Nüüd läks tuul enam kangemaks,
Tend tahtis murda katki.

Siis wõtsin suure hoolega
Ja juured mullast peasta,
Ja wiisin õrna käega
Ja poti sisse tupa.

Seal kaswas, õitses roosike,
Et lust mul oli näha.
Ja magus õi'te haisuge
Mind rõõmustas siis wäga.

Kes oli siis see roosike,
Mis hoitud sai nii wäga?
See oli minu armuke —
Mo luu ja liha, süda.

42. Kewade rõõm.

Rõõmu laulud helisegu,
Meie süda rõõmustagu.
Talwe on nüüd jälle möödas,
Talwe mure ka nüüd otsas.

Päikene, see küldne ratas,
Hiilgab kõrges taewa külges.
Laseb omad soojad kiired
Meie peale paista lahkest.

Tuhandete linnu healed
Kiitwad oma heldet Loojat.

Kohi mullast üles tärkab,
Tga loodus uuest ärkab.

Töed jookswad wahutades
Mere poole keeritades.

Laewad walges purje ehtes
Söitwad jälle mere randas —

Toowad meile soola, rauda,
Mitmesugust kallist kaupa.

Tgal pool' on liikumine,
Tgal' asja aeamine.

43. Waese lapse õhkamine.

Dh mina waene wilets laps!
Wanemist jään'd järele.

Kui ma ka siin rõõmu tunneks,
Kahu oma südamele.

Rõõmu tunneb, kell' siin elu,
Tgalt poolelt paistab lust.

Tgal pääwal on mul walu,
Muret ja ka kurwastust!

Kahu asjata ma nõua;
Õhkamisest süda nõrk.

Rõõmu kusagilt ma 'i leia —
Haudas saab mul hea järg!

Seal on otsas minu mure,
Rõõmu lewad' hakkab mul.

Siiš ei enam walu tunne,
Rõõmu maitsta saan ma kül.

Igal pääwal siin mul häda,
Hingamist ei saa mul ööst.
Kosutust ta mul ei saada:
Silmad kust'wad juba nutust.

Ära nõrkend suurest murest;
Pisut saan ma magada.
Hirmu-kuiud ka mind unest
Wõt'wad wahel ehmada'!

Mure=laened laenetawad
Minu ümber alati!
Minu elu lühendawad, —
Kahu ei saa iialgi!

Nii kui laew, kes tormi aeal
Dma nõrga jõuuga,
Ruttab ligemale rannal?; —
Haud, so järel' ruttan ka!

Surm! mind üksford peastma tõtta,
Igapaks jo lääb mul aeg!
Dma hõlma mind ka wõta,
Igapene rahupait!

44. Armastus.

Röömu ja kurwastust armastus teeb,
Lootust ja kartust täis süda meil jääb.
Röömu sees järsku saab haledaks meel, —
Dnnis on üksi, kes armastab weel!

Nutta maailmas kül palju saab film;
Nuttu ja muret täis on jo maailm!

Kurwastust kannatab tihti siin meel, —
Snnis on üksi, kes armastab veel!

Lilled ja öied pea närtsiwad joo,
Noorus ja ilu ka kauaks ei jää.
Lootes ja kartes siin oleme teel, —
Snnis on üksi, kes armastab veel!

Armastus kogu meil südamed weab; —
Snnis! kes koos ka neid truuste peab,
Eluaeg kiites siis laulab ka keel:
Snnis on üksi, kes armastab veel!

Puhaš, mis hingab, pea neelab meid haud!
Pea ka katab meid puusärgi laud. —
Snnis! kell' armastus surma läks eel;
Snnis! kes surres ka armastab veel. —

43. Mis on ja mis teeb armastus?

Armastus on kallis asi,
Armastus on magus mesi;
Armastus ei iial wäsi,
Armastus ei maksu küsi.

Armastus on kindel side,
Armastus on wäga libe.
Armastus teeb palju imet;
Armastusel palju nimed!

Armastus on wäga hea,
Armastusest finni pea. —
Armastus ka wäga maha —
Armastuse nool on waha.

Armastusel kange jõuud,
Armastusel mitmed nõuud.
Armastus ei holi waewa,
Armastus ei iial kaeba.

Armastus ei karda surma;
Armastus ka trööstib kurwa.
Armastus on ikka kärmas —
Armastus ka tihti abraas.

Armastus ka südant kurnab,
Armastus ka mõnda surmab;
Armastus ka külmaks lähab —
Armastus ka riidu aeab. (M 30.)

46. Pruudi mure, peiu troost.

Peigm.: Mis sa armas pruudike
Dled nenda mure sees?
Waata sinu peiuke
Seisab praegu sinu ees.

Dõsta siinad ülesse,
Waata lahkelt tema peal?
Ära enam muretse,
Waid saa rõõmsaks jälle teal.

Pruut: Oh, sa kallis Priiduke!
Kas sa tuled waat'ma mind?
Mõtlesin sind, armuke,
Mahajätnud olla mind!

Ei ma enam kurwasta
Kui see lugu nenda on,

Et sa ika armasta'
Tahad mind — oh magus õn!

Peigm.: Oh mo armas Annake!

Ei ma sind ei unusta —
Dled jo mo pruudike;
Iikka ma sind armasta.

Tule nüüd mo sülesse,
Lase minu rinna naal',
Pööra oma paleke,
Anna suud so armsamal'. —

Nenda jäägu meie arm
Iikka kindla põhja peal',
Senni kui meid kutsub surm
Selle ilma karest teal!

47. Pruudi kaebtus peigmehe üle.

Mo peiuke on uhkeks saan'd,
Ta armastus ka külmaks läin'd!
Ei armasta ta enam mind,
Waid hoiab ära eemal' end!

Mis olen ma tal paha tein'd,
Et ta nüüd maha jätab mind?
Ma oma teada ühtiged
Ei ole teda pahandan'd. —

Mis saab m'ust waesest lapsesst nüüd?
Keik arwawad et mul on süüd! —
Oh! mina waene õnnetu —
Surm ära mind siit kutsugu!

48. Mitmesugused maenitsused.

Ära mõista teisel' kohut,
Pole isi süüta sa.
Tunne enne omad wead —
Katsu ennast paranda?.

Siis, kui oled parandanud,
Siis võid teisi noomida. —
Pime ei voi pimedale
Diget teed jo juhata?!

Ära mõtle ühti seda,
Et sul puhas süda sees. —
Di! seal sees on küllalt paha —
Kurjust, kavalust ta täis!

Ära riidle kellegiga,
Ei sul tule sellest auu. —
Pea rahu naabridega —
Siis sul tuleb õige auu.

Ära püüa teise wara;
Seega rahul ole sa
Mis on päris sinu oma —
Dlgu pisut, palju ka.

Ära võta wiina juua,
Kust sul tuleb õnnetus.
Temast hoopis eemal hoia,
Siis sind ootab õnnistus!

Juhataja.

	Nr.
1. Armastus	44.
2. Armastus ja sõprus	6.
3. Hommiku	13.
4. Joodik ja surm	28.
5. Rahe neiu riid	30.
6. Reige suurem õn	9.
7. Rawal sõber	26.
8. Reik on kadun'd	16.
9. Rewade rөөm	42.
10. Kindel armastus	20.
11. Kingitus ja kihlamine	31.
12. Kogemata rөөm	4.
13. Kolmesugune unenägu	36.
14. Kosilase kaebtus ja troost	32.
15. Kurbduse järel rөөm	35.
16. Külmaks läinud armastus	19.
17. Külwaja laul	27.
18. Lahtumine	23.
19. Lauliku teretamine	1.
20. Lõbusal õhtutunnil	2.
21. Lõuke	14.
22. Liisku wõtma	7.
23. Mahajäetud pruudi õhkamine	40.
24. Mis on ja mis teeb armastus?	45.
25. Mitmesugune rөөm	38.
26. Mitmesugused maenitsused	48.
27. Neiu kurbdus	10.
28. Õnne soowimine	8.
29. Õhtul jalutamas	15.
30. Peigmehe tunnistus	33.
31. Peigmees kiidab oma pruuti	17.

	Nr.
32. Peiu igatsmine	11.
33. Peiu kurbduš	12.
34. Bahandus ja lepitus	37.
35. Poisikene	39.
36. Pruudi mure, peiu troost	46.
37. Pruudi kaebtus peigmehe üle	47.
38. Rahutu süda	22.
39. Rahu kosutab, waen kautab	24.
40. Noosike	41.
41. Rõõm ruttu läab mööda	29.
42. Sinust. Sinuta. Sinu eest	21.
43. Südamelik soow	18.
44. Truu süda	3.
45. Tõsine armastus	5.
46. Ust. Armastus. Lootus	25.
47. Waene tütarlaps	34.
48. Waese lapse õhkimine	43.

